

RAAP BELGIË – RAPPORT 1244

ARCHEOLOGIE NOTA

C02 HUB, Nieuwe Westweg 14 te Antwerpen

[DEEL II: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN]

Bureauonderzoek – 2025/74

[COLOFON]

[TITEL] Archeologienota CO2 HUB, Nieuwe Westweg 14 te Antwerpen
Deel II: Programma van Maatregelen
Bureauonderzoek - 2025/74

[VERSIE] 26 september 2025

[AUTEUR(S)] Derweduwen N.

[PROJECTLEIDER] Derweduwen N.

[PROJECTMEDEWERKERS]

[PROJECTBEGELEIDER]

[AARDKUNDIGE]

[RAAPPROJECT] ANMER02

[ERKEND ARCHEOLOOG] RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

[BEWAARPLAATS DOCUMENTATIE] RAAP België BV, Begoniastraat 13, 9810 Eke

[BEVOEGD GEZAG] Agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BV
Begoniastraat 13
9810 Eke
Telefoon 09/311 56 20
E-mail: raap@raap.be
Website: www.raap.be

© RAAP België BV, 2025

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

[DOOR VERGUNNINGVERLENER IN DE VERGUNNING OP TE NEMEN VOORWAARDEN]

Er dient geen aanvullend archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. Het volledige terrein wordt vrijgegeven.

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave.....	3
1 Inleiding.....	4
1.1 Administratieve gegevens.....	4
1.2 Samenvatting van het vooronderzoek.....	4
2 Gemotiveerd advies.....	6
2.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek.....	6
2.2 De aan-/afwezigheid van een archeologische site.....	6
2.3 Impactbepaling.....	6
2.4 Waardering van de archeologische site.....	6
2.5 Bepaling van de maatregelen.....	6
3 Programma van maatregelen – geen vervolg.....	7
4 Bibliografie.....	8
5 Lijsten van opgenomen figuren en tabellen.....	9
5.1 Figuren:.....	9
5.2 Tabellen:.....	9

1 INLEIDING

Dit programma van maatregelen is het tweede onderdeel van de archeologienota die door RAAP België werd opgesteld in het kader van het opmaken van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen in het plangebied CO2 HUB (Antwerpen). Dit document bevat de adviezen en/of maatregelen die werden opgesteld op basis van het tot nu toe uitgevoerde archeologische vooronderzoek (bureauonderzoek, beschreven in het bijgaande eerste deel: verslag van resultaten).

Het advies is om geen vervolgonderzoek uit te voeren. De redenering die aan de basis ligt voor dit advies wordt in het hoofdstuk 'Gemotiveerd advies' uiteengezet. De verdere maatregelen die aan dit advies zijn gekoppeld worden toegelicht in één of meer programma's van maatregelen in de daar op volgende hoofdstukken.

1.1 ADMINISTRatieve GEGEVENS

Tabel 1. Administratieve gegevens.

Projectcodes agentschap Onroerend Erfgoed ¹ : - Projectcode bureauonderzoek	2025174		
Onderzoekskader	Opstellen van een archeologienota voor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen		
Erkend archeoloog	RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)		
Naam plangebied	CO2 HUB		
Adres	Nieuwe Westweg 14		
Deelgemeente/gemeente	Antwerpen		
Provincie	Antwerpen		
Kadastrale gegevens	Antwerpen; AFD. 18; Sectie B; percelen 321A, 321B en 60R		
Oppervlakte betrokken percelen	733.132 m ²		
Oppervlakte plangebied	102.988 m ²		
Oppervlakte geplande bodemingrepen	Ca. 65.000 m ²		
Bounding box in Lambert-coördinaten:	zuidwest: noordoost:	X: 144589.15 X: 147218.69	Y: 223498.62 Y: 224888.59

1.2 SAMENVATTING VAN HET VOORONDERZOEK

RAAP België voerde in september 2025 een archeologisch vooronderzoek uit in het plangebied CO2 HUB, Nieuwe Westweg 14 te Antwerpen. Het onderzoek kadert binnen een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, er wordt een *CO2 liquefaction plant* ingepland. Het archeologisch vooronderzoek heeft tot doel na te gaan of er kans is op de aanwezigheid van waardevolle archeologische resten. Er zijn gegevens verzameld over de aardkundige, archeologische en historische context van het plangebied. Op basis daarvan is een archeologische verwachting opgesteld en is er nagegaan wat de invloed is van de werken op het archeologisch erfgoed. Deze onderzoekstappen hebben geleid tot een advies.

Reeds in 2022 werd een archeologienota² opgesteld voor het plangebied. In kader van het wijzigen van de geplande werken dient deze archeologienota bijgesteld te worden. Dit schrijven kadert in deze herwerking.

¹ Voor elke fase van vooronderzoek is een projectcode bekomen bij het agentschap Onroerend Erfgoed. Deze projectcode is op alle documenten van het vooronderzoek, registratie, verpakking van vondstenmateriaal en verpakking van stalen aangebracht.

² <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/23775>

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied een lage trefkans kent voor sporensites vanaf het neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen. Dit is te wijten aan de zeer natte landschappelijke context. Vanaf de volle middeleeuwen worden de gronden nabij de Schelde ingepolderd en in gebruik genomen als landbouwgrond. Op basis van de historische kaarten zijn er echter geen concrete aanwijzingen voor eventuele bewoning ter hoogte van het plangebied en dus is de verwachting dat eventuele sporen uit de middeleeuwen eerder verband zullen houden met agrarische activiteiten. De kenniswinst die dergelijke sporen opleveren is zeer beperkt. Ook in latere tijdperioden worden de gronden uitsluitend gebruikt voor agrarische doeleinden en is de verwachting voor archeologisch relevante sporen uit deze perioden laag.

Voor de periode van de jager-verzamelaars is er een verhoogde trefkans indien de eolische afzettingen uit het Pleistoceen en/of Weichseliaan aanwezig zijn. Het plangebied bevindt zich immers in een zone die sterk onder invloed stond van getijden waardoor de eolische afzettingen mogelijk geërodeerd zijn.

Daarnaast werd ook de impact van de werken op eventuele archeologische resten afgewogen. Gezien het plangebied tijdens de ontwikkeling van de haven met 3,5 tot 4 m werd opgehoogd, hebben de werken slechts een beperkte impact. Enkel de paalfunderingen zullen de archeologische lagen roeren.

We kunnen bijgevolg concluderen dat de opsporingskans binnen het plangebied eerder laag is en de impact van de werken beperkt. Door de ophoging van de gronden met ca. 4 m, zouden eventuele onderzoeksinspanningen enorm hoog zijn. Deze inspanningen en kostprijs wegen niet op tegenover de eventuele kenniswinst die te behalen valt.

2 GEMOTIVEERD ADVIES

In dit hoofdstuk voorafgaand aan het feitelijk programma van maatregelen (al dan niet bestaande uit meerdere onderdelen) wordt duidelijk gemaakt waarom er op basis van het archeologische vooronderzoek al dan niet aanvullend archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd in het kader van het dossier waar deze archeologienota deel van uitmaakt.

2.1 DE VOLLEDIGHEID VAN HET UITGEVOERDE VOORONDERZOEK

Op basis van de in het verslag van resultaten beschreven delen van het archeologische vooronderzoek kan een gegronde uitspraak worden gedaan over de aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed. Er is op basis hiervan een archeologische verwachting opgesteld en de afweging voor de noodzaak tot verder vooronderzoek heeft een voldoende gefundeerde conclusie opgeleverd. Er kon tenslotte in voldoende mate een besluit worden genomen over de impact van alle geplande werken op eventueel aanwezige archeologische resten. Het uitgevoerde vooronderzoek is daarom in volledigheid uitgevoerd.

2.2 DE AAN-/AFWEZIGHEID VAN EEN ARCHEOLOGISCHE SITE

Het bureauonderzoek heeft aangetoond dat er zich archeologische resten in de ondergrond van het plangebied kunnen bevinden indien het oude, vroeg-holocene landschap een goede bewaring kent. Het gaat daarbij om vondstconcentraties van lithische artefacten, maar in uitzonderlijke gevallen zouden onder de grondwatertafel ook objecten van organisch materiaal bewaard kunnen zijn gebleven. Deze verwachting geldt met name voor de midden-steentijd (mesolithicum), maar zowel oudere als jongere steentijdvondsten kunnen op dit niveau niet geheel worden uitgesloten.

Vondsten van na de steentijd komen waarschijnlijk niet of nauwelijks voor in de bodem van het plangebied omdat het lange tijd een natte zone in het landschap is geweest. Vanaf de 12de-eeuw werd het gebied ingepolderd, maar toch lijkt het niet waarschijnlijk dat er in het plangebied bewoning na inpoldering heeft plaatsgevonden vermits het gebied verschillende malen is overstroomd (al dan niet met opzet) en bewoning zich voornamelijk concentreerde op de wat hogere delen in het landschap. Historische kaarten tonen verder aan dat het plangebied gebruikt werd als akkerland. Indien er gedurende of na de middeleeuwen toch in het plangebied gewoond zijn, dan kunnen sporen hiervan onder de ophoging en oude bouwvoor worden aangetroffen in de relatief jonge polderklei.

2.3 IMPACTBEPALING

De geplande werken zullen zich voornamelijk situeren in de ophogingspakketten. Slechts een zeer klein aandeel van de geplande ingrepen zullen de onderliggende, (mogelijk) intacte niveaus roeren. Het gaat hierbij om de paalfunderingen. Het zeer lage percentage versterking, en de spreiding hiervan werden meegenomen in de afweging of de onderzoeksinspanning in verhouding staat met de opsporingskans en kenniswinst. Gezien de gronden minstens 3,5 m werden opgehoogd zou de onderzoeksinspanning en -kostprijs niet opwegen tegenover de opsporingskans en kenniswinst die het onderzoek zou kunnen opleveren. Hierdoor wordt er geen verder onderzoek geadviseerd.

2.4 WAARDERING VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

Niet van toepassing.

2.5 BEPALING VAN DE MAATREGELEN

In het volgende hoofdstuk (of de volgende hoofdstukken indien er meerdere maatregelen in parallel worden geadviseerd) wordt gespecificeerd welke maatregelen aan de voorgenoemde conclusies van het gemotiveerde advies worden gekoppeld.

3 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN – GEEN VERVOLG

Er wordt geen aanvullend archeologisch onderzoek geadviseerd in het kader van deze archeologienota en de bijbehorende vergunningsaanvraag.

Wel blijft de meldingsplicht gelden bij toevalsvondsten (ofwel de vondst van een roerend of onroerend goed met archeologische erfgoedwaarde, zoals deze omschreven wordt in Artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013). Dit geldt voor vondsten gedaan buiten de context van archeologisch vooronderzoek, archeologische opgravingen, of gebruik van een metaaldetector.³

³ Procedure: een archeologische toevalsvondst dient binnen drie dagen gemeld te worden aan het agentschap Onroerend Erfgoed, waarbij de vondst en haar vindplaats beschermd worden tot tien dagen na het vinden. De melding kan gemaakt worden via de website: <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/vondstmeldingen/toevalsvondsten/formulier>.

4 BIBLIOGRAFIE

UITGEGEVEN BRONNEN:

ONUITGEGEVEN BRONNEN:

GERAADPLEEGDE WEBSITES:

GERAADPLEEGD KAARTMATERIAAL:

AGIV (2024A) AGENTSCHAP VOOR GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: GROOTSCHALIG REFERENTIEBESTAND (GRB). BESCHIKBAAR OP: [HTTP://WWW.GEOPUNT.BE/CATALOGUS/DATASETFOlder/7c823055-7bbf-4d62-b55e-f85c30d53162](http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/7c823055-7bbf-4d62-b55e-f85c30d53162).

AGIV (2024B) ORTHOFOTOMOZAÏEK, MIDDENSCHALIG, WINTEROPNAMEN, KLEUR, MEEST RECENT, VLAANDEREN. AGENTSCHAP INFORMATIE VLAANDEREN. BESCHIKBAAR OP: [HTTP://WWW.GEOPUNT.BE](http://www.geopunt.be).

OVERIGE BRONNEN:

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED (2019) CODE VAN GOEDE PRAKTIJK VOOR DE UITVOERING VAN EN RAPPORTERING OVER ARCHEOLOGISCH VOORONDERZOEK EN ARCHEOLOGISCHE OPGRAVINGEN EN HET GEBRUIK VAN METAALDETECTOREN (VERSIE 4.0). VLAAMSE OVERHEID. BESCHIKBAAR OP: [HTTPS://WWW.ONROERENDERFGOED.BE/SITES/DEFAULT/FILES/2019-03/CGP_V4_GEEN_TC_20190322.PDF](https://www.onroerenderfgoed.be/sites/default/files/2019-03/CGP_V4_GEEN_TC_20190322.pdf).

5 LIJSTEN VAN OPGENOMEN FIGUREN EN TABELLEN

5.1 FIGUREN:

Tabel 1. Administratieve gegevens.....	4
--	---

5.2 TABELLEN:

Tabel 1. Administratieve gegevens.....	4
--	---